AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (fellebbezési tanács)

2009. október 5.*

A T-58/08. P. sz. ügyben,

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: J. Currall és D. Martin, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Közszolgálati Törvényszéke (első tanács) F-122/06. sz., Roodhuijzen kontra Bizottság ügyben 2007. november 27-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé) ellen benyújtott, ezen ítélet megsemmisítése iránti fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

* Az eljárás nyelve: francia.

Anton Pieter Roodhuijzen, az Európai Közösségek Bizottságának tisztviselője (lakóhelye: Luxembourg [Luxemburg], képviseli: É. Boigelot avocat)

alperes az elsőfokú eljárásban,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (fellebbezési tanács),

tagjai: M. Jaeger elnök, V. Tiili, J. Azizi, A. W. H. Meij (előadó) és M. Vilaras bírák,

hivatalvezető: E. Coulon,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A Bíróság alapokmánya I. mellékletének 9. cikke alapján benyújtott fellebbezésével az Európai Közösségek Bizottsága a Közszolgálati Törvényszék F-122/06. sz., Roodhuijzen kontra Bizottság ügyben 2007. november 27-én hozott azon ítéletének (az EBHT-ban még nem tették közzé, a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amelyben a Közszolgálati Törvényszék megsemmisítette a Bizottság azon határozatát, amely megtagadta az Anton Pieter Roodhuijzen és H. által kötött életközösségi megállapodásnak az Európai Közösségek tisztviselői személyzeti szabályzata (a továbbiakban: személyzeti szabályzat) 72. cikkének (1) bekezdése értelmében vett élettársi kapcsolatként való elismerését, és következésképpen megtagadta azt, hogy utóbbira kiterjedjen az Európai Közösségek közös egészségbiztosítási rendszere.

Jogi háttér

2 A Közszolgálati Törvényszék a következőképpen mutatta be a jogi hátteret a megtámadott ítélet 2–4. pontjában.

3 A személyzeti szabályzat 72. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A tisztviselő, annak házastársa – amennyiben ez utóbbi bármely más jogszabály vagy előírás értelmében hasonló jellegű és mértékű ellátásra nem jogosult –, gyermekei és a VII. melléklet 2. cikkének értelmében vett más eltartottjai betegségbiztosításra [helyesen: egészségbiztosításra] jogosultak a felmerült költségek 80%-áig, a Közösségek intézményeinek közös megegyezése alapján – a személyzeti szabályzati bizottsággal folytatott konzultációt követően – megállapított szabályok szerint.

A tisztviselő élettársát a betegségbiztosítási rendszer [helyesen: egészségbiztosítási rendszer] szempontjából házastársnak kell tekinteni, ha a VII. melléklet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában felsorolt első három feltétel teljesül.

[…]”

4 A személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Háztartási támogatásra jogosult:

a) […]

b) […]

c) az a tisztviselő, aki tartós társkapcsolatnak minősülő nem házassági viszonyban él [helyesen: aki tartós élettársként van bejegyezve], feltéve hogy:

i. a pár egy tagállam vagy egy tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága által elismert jogi okmányokat mutat be, amelyek igazolják élettársi státuszukat [helyesen: hivatalos okiratot mutat be, amely igazolja élettársi jogállásukat];

ii. egyik fél sem áll házassági jogviszonyban vagy másik nem házassági társkapcsolatban [helyesen: vagy más élettársi kapcsolatban];

iii. a felek nem állnak a következő rokonsági viszonyok valamelyikében: szülő, gyermek, nagyszülő, unoka, testvér, nagynéni, nagybácsi, unokahúg, unokaöcs, vő, meny;

iv. a pár egy tagállamban nem léphet legális házasságra [helyesen: törvényes házasságra]; e pont alkalmazásában akkor tekinthető úgy, hogy egy pár legális házasságra [helyesen: törvényes házasságra] léphet, ha a pár tagjai eleget tesznek az ilyen párok házasságkötését engedélyező tagállam jogszabályaiban megállapított feltételek mindegyikének;

[…]”

5 Az Európai Közösségek tisztviselői egészségbiztosítási szabályzatának (a továbbiakban: közös szabályzat) 12. cikke kimondja:

„A 13. és 14. cikkben megállapított feltételek szerint a [közös egészségbiztosítási rendszer] tag[jának] biztosítása által biztosított személy:

– […]

– a tag elismert élettársa, akkor is, ha a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának utolsó francia bekezdésében foglalt feltétel nem teljesül,

– a házastárs vagy elismert élettárs a személyzeti szabályzat szerinti, személyes okokkal indokolt szabadság esetén.”

6 Ahogyan a Bizottság által fellebbezéséhez mellékelt és a felek által nem vitatottan a holland hatóságoktól származó ismertetőből kitűnik, Hollandiában a nemzeti jog a hagyományos házasság mellett az együttélés két formáját szabályozza, amely a „geregistreerd partnerschap” (bejegyzett élettársi kapcsolat) és a „samenlevingsovereenkomst” (életközösségi megállapodás). Míg az előbbi a házastársi kapcsolat jogi, vagyoni és nem vagyoni következményeihez nagyban hasonló következményekkel jár, az együttélés második formája ezzel szemben a felek önálló akaratából ered, és rájuk nézve főszabály szerint csak a megállapodásban általuk rögzített jogokból és kötelezettségekből eredő következményekkel jár. Közelebbről semmilyen jogi kötelezettség nem áll fenn arra vonatkozóan, hogy a „samenlevingsovereenkomstba” bele kell foglalni bizonyos, különösen a közös háztartással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat vagy nyilatkozatokat. A közrenddel és a közerkölccsel kapcsolatos szabályok megsértése

nélkül „samenlevingsovereenkomstot" egyébként két vagy több személy is köthet, és ilyen megállapodás kötése nem kizárt közeli rokonsági viszonyban álló személyek között sem. Továbbá a „samenlevingsovereenkomstot" vagy teljes bizonyító erejű magánokirat formájában, vagy pedig közjegyzői okirat formájában lehet megkötni. A holland jogban kizárólag a közjegyző által készített hivatalos „samenlevingsovereenkomst" megkötése jogosít fel a nyugdíjrendszerek által az élettársak javára nyújtott ellátásokra és a foglalkoztatással kapcsolatos különböző szociális előnyökre. A közjegyző előtt kötött ilyen megállapodást a pár életközösségének bizonyítékaként harmadik személyek, mint például nyugdíjalapok is megkövetelhetik. Azonban minden alakszerűség hiányában is a „samenlevingsovereenkomst" megkötése vagy az egyszerű együttélés bizonyos következményekkel jár különösen az adózás és a szociális biztonság területén. Főszabály szerint a „smenlevingsovereenkomst" harmadik személyekkel szemben nem jár következményekkel, de a bíróságok ugyanúgy kezdik kezelni az ilyen megállapodást kötő párokat, mint a házasságot vagy „geregistreerd partnerschapot" kötő párokat.

A jogvita alapját képező tényállás

7 A megtámadott ítélet a jogvita alapját képező tényállást a következőképpen mutatja be:

„6 A holland állampolgárságú felperes 2006. február 15-től az Eurostat tisztviselője. 2006. február 20-án kérte, hogy a Bizottság ismerje el a 2005. december 29-én Hollandiában, közjegyző előtt kötött életközösségi megállapodás (»samenlevingsovereenkomst«) által szabályozott, [H.-val] fennálló élettársi kapcsolatát, hogy kiterjedjen élettársára a közös egészségbiztosítási rendszer.

7 2006. február 28-i feljegyzésében a Személyi Juttatásokat Kezelő és Kifizető Hivatal (a továbbiakban: PMO) azzal az indokkal utasította el a kérelmét, hogy a felperes és élettársa által kötött életközösségi megállapodás nem tekinthető a holland jog (az

1998. január 1-jén hatályba lépett, a »geregistreerd partnerschapról« szóló törvény) által elismert élettársi kapcsolatnak, ahogyan ezt a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontja megköveteli.

8 2006. március 13-án a felperes vitatta kérelmének elutasítását, és Hollandia luxemburgi nagykövetsége által kiadott igazolást nyújtott be, amely szerint Hollandia elismeri a [közte] és élettársa által közjegyző jelenlétében aláírt »samenlevingsovereenkomstot«, amely következésképpen megerősíti élettársi jogállásukat.

9 2006. március 20-án azonban a Bizottság helybenhagyta 2006. február 28-i határozatát. Úgy ítélte meg, hogy noha az életközösségi megállapodás a felperes és élettársa élettársi jogállásának hivatalos megerősítését jelenti, kizárólag az élettársak által írásban rögzített jogokat és kötelezettségeket keletkeztet. Az a körülmény, hogy a megállapodást közjegyző előtt írták alá, nem változtat azon a tényen, hogy egyszerűen harmadik személyekkel szemben jogkövetkezményekkel nem járó és bejegyzési kötelezettség alá nem tartozó magánjogi szerződésről van szó. Márpedig a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontja ilyen kötelezettségnek veti alá az élettársi kapcsolatokat, mivel a bejegyzés a házasság jogkövetkezményeihez hasonló jogokat és kötelezettségeket keletkeztet.

10 A felperes 2006. március 31-én panaszt nyújtott be, amelyben vitatta a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése rendelkezéseinek a Bizottság általi, szerinte túlzottan megszorító értelmezését. E panaszban előadta, hogy a megállapodás közjegyző előtti bejegyzése elégséges feltétel, és olyan körülményekre hivatkozott, amelyek azt bizonyítják, hogy alig van különbség élettársi kapcsolata és a házasság intézménye között. Hangsúlyozta különösen, hogy az élettársával való kapcsolata már több mint két éve fennáll, hogy általa hivatalosan elismert közös gyermekük van, és most várják második gyermeküket. A felperes hozzátette, hogy ő és élettársa egymás javára végrendelkeztek, és életbiztosítási szerződést kötött élettársa javára.

11 2006. június 1-jei véleményében a közös egészségbiztosítási rendszer irányítóbizottsága (a továbbiakban: irányítóbizottság) a felperes által benyújtott iratok és különösen a közjegyző előtt kötött életközösségi megállapodás, valamint Hollandia luxemburgi nagykövetsége által kiadott igazolás alapján úgy ítélte meg, hogy úgy kell tekinteni, hogy a szóban forgó élettársi kapcsolat teljesíti a közös szabályzat 12. cikkében megállapított feltételeket, és különösen a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának i. alpontjában előírt feltételt.

12 Az irányítóbizottság e kedvező véleménye ellenére a kinevezésre jogosult hatóság 2006. július 12-i határozatában elutasította a felperes panaszát. Úgy ítélte meg, hogy a személyzeti szabályzat rendelkezéseinek célja, hogy a közös egészségbiztosítási rendszert azokra az élettársakra korlátozzák, akik a törvény által meghatározott kölcsönös jogokat és kötelezettségeket keletkeztető, a házassághoz hasonló viszonyban állnak. Kiemelte, hogy az életközösségi megállapodás csak magánjogi szerződés, amelyet kettőnél több személy is köthet, és amelynek tartalmát a felek határozhatják meg, és hogy ez a *de facto* élettársi kapcsolat – noha közjegyző előtt jegyezték be – semmilyen jogkövetkezménnyel nem jár, és így nem tekinthető a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontja értelmében vett élettársi kapcsolatnak.

13 A kinevezésre jogosult hatóság 2006. július 13-én közölte a felperessel határozatát.”

A Közszolgálati Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

8 2006. október 23-i keresetlevelében A. P. Roodhuijzen azt kérte, hogy a Közszolgálati Törvényszék helyezze hatályon kívül a Bizottság azon határozatát, amely megtagadta a H.-val kötött életközösségi megállapodásának a személyzeti szabályzat értelmében vett „élettársi kapcsolatként” való elismerését, és következésképpen megtagadta azt, hogy utóbbira kiterjedjen a közös egészségbiztosítási rendszer.

9 A megtámadott ítéletben a Közszolgálati Törvényszék a személyzeti szabályzat 72. cikkének, a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának és a közös szabályzat 12. cikkének megsértése miatt megsemmisítette e határozatot.

10 Közelebbről a Közszolgálati Törvényszék megvizsgálta a Bizottság érvelését, miszerint a jogalkotó nem kívánta kiterjeszteni a közös egészségbiztosítási rendszert a tisztviselő bármilyen tartós élettársára pusztán azért, mert élettársi kapcsolatukat „elismerték", hanem kizárólag azokra kívánta kiterjeszteni, akiknek az élettársi kapcsolatát abban a tagállamban, ahol az élettársi kapcsolatot létesítették, messzemenően a „házassághoz" hasonlóan kezelik.

11 A Közszolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 29. pontjában megállapította, hogy magának a személyzeti szabályzat 72. cikkének a szövegéből következik, hogy a „tisztviselő élettársa" fogalmának meghatározásához e cikk közvetlenül a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt első három feltételre utal, míg a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának bevezető mondatában említett, az élettársi kapcsolat bejegyzésének kérdése nem tekinthető előzetes feltételnek. Kiemelte továbbá, hogy a személyzeti szabályzatnak, valamint az Európai Közösségek egyéb alkalmazottai alkalmazási feltételeinek módosításáról szóló, 2004. március 22-i 723/2004/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 124., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 2. kötet, 130. o.) (8) preambulumbekezdése, amely a házaspároknak járó előnyöknek az együttélés házasságon kívüli egyéb formáira való kiterjesztésére vonatkozik, az „egy tagállam által tartós társkapcsolatként [helyesen: tartós élettársi kapcsolatként] elismert nem házassági viszonyban élő tisztviselők[re]" utal, anélkül hogy említene a szóban forgó kapcsolat bejegyzésére vonatkozó feltételeket.

12 A személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt, fent említett három feltétel közül az elsőt (a továbbiakban: vitatott feltétel) illetően a Közszolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 32. pontjában úgy ítélte meg, hogy e feltétel három részből áll:

– az első rész a családi állapotot igazoló „hivatalos" okirat bemutatására vonatkozik;

– a második rész azt a kötelezettséget írja elő, hogy az említett hivatalos okiratot valamely tagállam elismerje;

– a harmadik rész megköveteli, hogy ez a hivatalos okirat igazolja az érintett személyek „élettársi jogállását”.

13 A Közszolgálati Törvényszék úgy vélte, hogy a jelen esetben teljesül a vitatott feltétel első két része, mivel A. P. Roodhuijzen bemutatta az élettársával Hollandiában, közjegyző előtt kötött életközösségi megállapodást, valamint Hollandia luxemburgi nagykövetségének igazolását, miszerint ezen okiratot elismerik Hollandiában (a megtámadott ítélet 33. pontja).

14 A harmadik részt illetően azonban a Közszolgálati Törvényszék a következőképpen vélekedett:

„35 […]Az a kérdés, vajon két személy a személyzeti szabályzat értelmében vett »élettársi« helyzetben van-e, nem tartozhat valamely tagállam nemzeti hatóságainak kizárólagos mérlegelési jogkörébe. Így konkrétan a »samenlevingsovereenkomst« esetében az »élettársi« jogállás követelményének való megfeleléshez nem lehet elegendő pusztán az a tény, hogy valamely tagállam által elismert hivatalos okirat kimondja e jogállás fennállását. A holland jog szerinti életközösségi megállapodás ugyanis csupán a felek által – a közrenddel és a jó erkölccsel kapcsolatos szabályok tiszteletben tartásának sérelme nélkül – szabadon megfogalmazott szerződés. Ilyen megállapodást két vagy több személy is köthet, és semmilyen jogi kötelezettség nem áll fenn arra vonatkozóan, hogy a megállapodásba bele kell foglalni bizonyos, különösen a közös háztartással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat vagy nyilatkozatokat. Továbbá a megállapodás a felek között főszabály szerint csak az általuk meghatározott jogokat és kötelezettségeket keletkezteti, továbbá a harmadik személyekkel szembeni, mindenképpen korlátozott joghatások kiváltásához sajátos nyilatkozatok és eljárások szükségesek.

36 Ugyanakkor – a Bizottság azon érvelését bizonyos mértékben elfogadva, amikor is azt állítja, hogy a személyzeti szabályzat 72. cikke és a közös szabályzat 12. cikke a házassághoz »hasonlítható« élettársi kapcsolatokra vonatkozik – el kell ismerni, hogy az adott élettársi kapcsolatnak a házassággal való bizonyos hasonlóságokat kell felmutatnia ahhoz, hogy kiterjedjen rá az említett rendelkezések hatálya.

37 A Törvényszék e körülmény fényében véli úgy, hogy a vitatott feltétel harmadik részét úgy kell érteni, hogy az három együttes alfeltételt foglal magában.

38 Először is a vitatott feltétel e harmadik része feltételezi – és a személyzeti szabályzat alkalmazandó rendelkezésében használt kifejezés is ezt az értelmezést támasztja alá –, hogy az élettársaknak »párt« kell alkotniuk, vagyis a két személy között kötelléknek kell fennállnia, ellentétben az olyan személyek között fennálló más kapcsolatokkal, akik a holland jog szerinti életközösségi megállapodást köthetnek. Meg kell állapítani, és a felek e kérdésben egyet is értenek, hogy a jelen esetben erről van szó.

39 Továbbá a »jogállás« szó használata azt bizonyítja, hogy az élettársak közötti kapcsolatnak fel kell mutatnia bizonyos, a nyilvánossággal és az alakszerűséggel kapcsolatos elemeket. A harmadik rész e második alfeltétele, noha részben a vitatott feltétel első részéhez kapcsolódik […], mégis túlmutat a »hivatalos« okirat egyszerű követelményén. Meg kell állapítani, hogy a jelen esetben ezen alfeltétel teljesül. Egyrészről a felperes és élettársa életközösségét szabályozó, közjegyző előtt kötött – noha ilyen kötelezettség nem áll fenn – megállapodás hiteles, mivel közjegyzői okiratban kötötték; másrészről a jogi szövegek megfogalmazási módját követve strukturáltan és részletesen szabályozza az élettársak életközösségét.

40 Végül az »élettársak« fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az olyan helyzetre vonatkozik, amelyben az élettársak bizonyos fokú tartósság által jellemzett

életközösségben élnek, és ezen életközösség keretében a közös életükre vonatkozó kölcsönös jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek."

15 A jelen ügyben a Közszolgálati Törvényszék megállapította, hogy az „élettársak" fogalmára vonatkozó e harmadik alfeltétel is teljesül a következő okokból:

„42 Először is a felperes és élettársa által kötött »samenlevingsovereenkomst« bevezető részében a felek kifejezetten kinyilvánítják, hogy 2004. július 1-je óta együtt élnek és közös háztartást vezetnek. Ezenkívül, ahogyan a felperes a tárgyaláson kiemelte, az életközösségi megállapodás 7. cikke előírja, hogy a párnak közös lakóhellyel kell rendelkeznie.

43 Ezt követően meg kell állapítani, hogy a felperes és élettársa közötti életközösségi megállapodás részletesen szabályozza a felek mint pár életközösségére vonatkozó jogokat és kötelezettségeket. Többek között a megállapodás 3. cikke értelmében az élettársak meghatalmazást adtak egymásnak a mindennapi háztartással kapcsolatos jogügyletek megkötésére. A megállapodás 4. cikke pedig kimondja, hogy a mindennapi háztartást szolgáló javak közös tulajdonban vannak, kivéve ha e javak a megállapodás mellékletében fel vannak sorolva, vagy ha a felek írásban eltérően állapodtak meg. Ezeket a háztartással kapcsolatos közös javakat a megállapodás 4. cikkének (2) bekezdése sorolja fel. A megállapodás 5. cikkében az élettársak továbbá arra kötelezik magukat, hogy a mindennapi háztartási költségek fedezése érdekében havonta a munkából származó nettó jövedelmük arányában járulnak hozzá a közös kasszához. Ezenkívül a megállapodás 8. cikke kimondja, hogy valamely vagyontárgy tulajdonjogával kapcsolatos vita esetén úgy kell tekinteni, hogy a vagyontárgy fele-fele arányban kettejük osztatlan tulajdonában van. Végül kiemelendő a megállapodás 9. cikke, amely szerint mindkét élettárs a másikat jelölte meg az »élettársi nyugdíj« kedvezményezettjeként, amennyiben az adott félre vonatkozó nyugdíjszabályzat ismer ilyen nyugdíjat.

44 Noha az életközösségi megállapodás a gyermekekkel kapcsolatban egyáltalán nem rendelkezik, az ellenkérelemhez mellékelt és a jelen ítélet 5. pontjában említett ismertetőből kitűnik, hogy amennyiben a szülők csupán élettársak, a holland jog lehetővé teszi, hogy a gyermek elismerése által és bizonyos más eljárások révén a gyermek apját a gyermekkel kapcsolatban ugyanazon jogok illessék meg, mintha házasságot kötött volna a gyermek anyjával. Az apa többek között megszerzi és az anyával közösen gyakorolja a szülői felügyeleti jogot; sőt, a gyermek adott esetben felveheti az apa nevét. A jelen esetben a felperes – anélkül, hogy ezt a Bizottság vitatta volna – úgy nyilatkozott, hogy elismerte első gyermekét annak születésekor, ami apaként széles körű jogokat biztosít a számára.

45 Továbbá, noha az életközösségi megállapodás megkötése főszabály szerint csak az élettársakat köti (lásd a jelen ítélet 35. pontját), ki kell emelni, hogy az említett ismertető, miután megjegyzi, hogy a holland bíróságok ugyanúgy kezdik kezelni az életközösségi megállapodást kötő párokat, mint azokat, akik bejegyzett élettársi kapcsolatban élnek vagy házasságot kötöttek (courts are starting to put couples with a cohabitation agreement on the same footing as married and registered couples), kifejezetten elismeri, hogy az életközösségi megállapodást kötő párok harmadik személyekkel szemben – különösen az öregségi nyugdíjat illetően – joghatásokat keletkeztethetnek; márpedig, ahogyan a Közszolgálati Törvényszék a jelen ítélet 43. pontja végén kiemelte, a jelen jogvitában éppen mindkét élettárs a másikat jelölte meg az »élettársi nyugdíj« kedvezményezettjeként, amennyiben az adott félre vonatkozó nyugdíjszabályzat ismer ilyen nyugdíjat.

46 Mindezen körülmény nyilvánvalóvá teszi, hogy még ha a felperes és élettársa által kötött életközösségi megállapodásból eredő következmények nem is olyan kiterjedtek, mint a házasságból vagy akár a »geregistreerd partnerschapból« eredők, számos kérdésben hasonlóak lehetnek, ha – ahogyan a jelen esetben is – az élettársak azokat szerződés útján szabályozzák.”

16 Ebből a Közszolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 50. pontjában arra következtetett, hogy a személyzeti szabályzat 72. cikkének és a közös szabályzat 12. cikkének alkalmazásában A. P. Roodhuijzen élettársára kiterjed a „tisztviselő élettársa” és a „tag elismert élettársa” számára fenntartott közös egészségbiztosítási rendszer.

17 A Közszolgálati Törvényszék, miután elutasította a Bizottság ezzel ellentétes érveit, hozzátette:

„56 A Törvényszék a teljesség kedvéért megjegyzi, hogy a Bizottságnak a holland jog szerinti »geregistreerd partnerschap« típusú megállapodás követelményével kapcsolatos álláspontja eltérő bánásmódhoz vezethetne. Ugyanis, mivel számos ország nem ismer a »geregistreerd partnerschaphoz« hasonló együttélési formákat, az ilyen típusú »bejegyzett« élettársi kapcsolat megkövetelése – ahogyan ezt a Bizottság teszi – azzal a következménnyel járna az olyan, házasságot nem kötött párok számára, akik többek között mind lakóhelyük, mind pedig az élettársak állampolgársága miatt ilyen országhoz kötődnek a legszorosabban, hogy házasság hiányában végérvényesen megfosztanák a tisztviselő élettársát attól, hogy kiterjedjen rá a közös egészségbiztosítási rendszer. És fordítva, az, ha a Bizottság ilyen párok esetében elfogadja az életközösségi megállapodás formájában kötött élettársi kapcsolatot, az »egyszerű« életközösségi megállapodások elismerésének megtagadása olyan párok esetében, akik a házasságon vagy a »bejegyzett« élettársi kapcsolaton kívül az együttélés más formáit is ismerő országhoz kötődnek a fent kifejtettek szerint a legszorosabban, ez utóbbi párok eltérő bánásmódját eredményezné; ezen párok esetében ugyanis megtagadnák a közös egészségbiztosítási rendszernek az élettársra való kiterjesztését, míg lehetővé tennék a kiterjesztést azon párok esetében, akik a »bejegyzett« élettársi kapcsolatot nem ismerő országgal mutatják fel a fent említett kapcsolódási pontokat. Az ilyen egyenlőtlenségeket még nehezebb lenne igazolni olyan élettársi kapcsolatok esetén, amelyeket a Bizottság által javasolt értelemben nem »jegyeztek be«, de amelyek ugyanakkor több hasonlóságot mutatnak a házassággal, mint a holland jog szerinti »geregistreerd partnerschap«. Ezenkívül igaz ugyan, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint az EK 12., EK 39., EK 43. és EK 49. cikk megtiltja a tagállamoknak, hogy jogszabályaikat állampolgárságra való tekintettel eltérően alkalmazzák, ez azonban nem érinti az esetleges eltérő bánásmódot, amely a tagállamok jogszabályainak különbségeiből adódhat, amennyiben ezeket a jogszabályokat a hatályuk alá tartozó valamennyi személyre objektív kritériumok alapján és állampolgárságra való tekintet nélkül kell alkalmazni (lásd e tekintetben a Bíróság 1/78. sz. Kenny-ügyben 1978. június 28-án hozott ítéletének [EBHT 1978., 1489. o.] 18. pontját; a C-251/90. és C-252/90. sz., Wood és Cowie egyesített ügyekben 1992. május 7-én hozott ítéletének [EBHT 1992., I-2873. o.] 19. pontját; a C-185/78–C-204/78. sz., Van Dam en Zonen és társai egyesített ügyekben 1979. július 3-án hozott ítéletének [EBHT 1979., 2345. o.] 10. pontját és a C-177/94. sz. Perfili-ügyben 1996. február 1-jén hozott ítéletének [EBHT 1996., 161. o.] 17. pontját), ezen ítélkezési gyakorlat nem vonatkozik az olyan típusú egyenlőtlenségekre, mint amelyekre a jelen pont hivatkozik; ugyanis egyrészről – a szóban forgó ítélkezési gyakorlat alapjául szolgáló kiindulóponttal ellentétben – a jelen pontban említett eltérő bánásmód az érintettek állampolgárságán, valamint lakóhelyükön alapulna, amely utóbbi kritérium gyakran lefedi az állampolgárság kritériumát, másrészről pedig a fent

hivatkozott ítélkezési gyakorlat alapjául szolgáló ügyekben az egyenlő bánásmód kérdése a szabad mozgásra vonatkozó szabályokkal kapcsolatban merült fel, míg a jelen esetben arról van szó, hogy az egyenlő bánásmód elvének érvényesülését a közösségi közszolgálat jogelveként kell biztosítani.

57 A fentiekre tekintettel helyt kell adni a felperesnek a személyzeti szabályzat 72. cikkének, a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontja i. alpontjának és a közös szabályzat 12. cikkének megsértésére alapított jogalapjainak, és meg kell semmisíteni a megtámadott határozatot, anélkül hogy szükség lenne megvizsgálni a többi, a keresetlevélben egyébként – ahogyan a Bizottság jogosan megjegyzi – rendszertelenül előadott jogalapot, mivel bizonyos jogalapok végeredményben nem képezik semmilyen fejtegetés tárgyát.

58 Igaz ugyan, hogy a személyzeti szabályzat 72. cikkének a [Közszolgálati] Törvényszék általi, a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának i. alpontjával és a közös szabályzat 12. pontjával való együttes értelmezése bizonyos esetekben vizsgálatok és ellenőrzések végzésére késztetheti a közös egészségbiztosítási rendszernek a tisztviselő élettársára való kiterjesztése iránti kérelemmel megkeresett szolgálatokat, noha a közösségi jogalkotó a 723/2004 rendelettel egyszerűsíteni kívánta az intézmények ügyintézését. Ugyanakkor a támogatásokra és juttatásokra vonatkozó új szabályok nagymértékben megvalósítják e célkitűzést, a 723/2004 rendelet (26) preambulumbekezdése pedig az egyszerűsítés érdekében kizárólag e területekre hivatkozik, amelyek egyébként nemcsak hogy elkülönülnek a közös egészségbiztosítási rendszer kiterjesztésének területétől, hanem szociális szempontból ez utóbbinál kevésbé érzékenyek is […]. Ezenkívül az egyszerűsítés célkitűzését minden esetben össze kell egyeztetni a felsőbb jogelvekkel és a személyzeti szabályzat szabályaival; márpedig azon kötelezettségek, amelyek a jelen esetben követett értelmezésből az igazgatással szemben eredhetnek, csupán annak a következményét jelentik, hogy a Törvényszék a személyzeti szabályzat 72. cikkében foglalt »élettárs« fogalma pontos értelmének meghatározása érdekében alkalmazta ezen elveket és szabályokat.”

A fellebbezésről

Az eljárás és a felek kérelmei

18 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2008. február 8-án benyújtott beadványában a Bizottság előterjesztette a jelen fellebbezést.

19 A. P. Roodhuijzen 2008. április 28-án válaszbeadványt nyújtott be.

20 A Bizottságnak kérelmére engedélyezték, hogy az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 143. cikkének 1. §-a alapján választ nyújtson be. A választ az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2008. július 18-án, a viszonválaszt pedig 2008. október 10-én nyújtották be.

21 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– a megtámadott ítéletet helyezze hatályon kívül;

– az A. P. Roodhuijzen által első fokon megfogalmazott kérelmeket mint megalapozatlanokat utasítsa el;

– kötelezze a feleket a jelen eljárással és a Közszolgálati Törvényszék előtti eljárással kapcsolatban felmerülő saját költségeik viselésére.

22 A. P. Roodhuijzen azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést;

– a Bizottságot kötelezze a jelen eljárással kapcsolatban felmerülő összes költség viselésére.

23 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság (fellebbezési tanács) megállapította, hogy a felek egyike sem terjesztett elő tárgyalás tartása iránti kérelmet az írásbeli szakasz befejezéséről való értesítéstől számított egy hónapon belül, és az eljárási szabályzat 146. cikke alapján úgy döntött, hogy az eljárás szóbeli szakaszának mellőzésével határoz.

A jogkérdésről

24 Fellebbezésének alátámasztására a Bizottság először is előadja, hogy a Közszolgálati Törvényszék nem csupán *ultra petita* határozott, hanem *ultra vires* is, és megsértette a védelemhez való jogot. Másodszor az „élettársi kapcsolat” fogalmának értelmezését illetően téves jogalkalmazásra hivatkozik. Továbbá, amennyiben az Elsőfokú Bíróság az első vagy a második jogalapot elfogadja, a Bizottság másodlagosan a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének téves értelmezésére hivatkozik, amely elvet a Közszolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 56. pontjában a teljesség kedvéért vizsgált meg.

Az *ultra petita* és az *ultra vires* tilalmára vonatkozó szabályok, valamint a védelemhez való jog állítólagos megsértéséről

– A felek érvei

25 A Bizottság úgy véli, hogy a Közszolgálati Törvényszék *ultra vires* hozott határozatot, először is, mert saját érvelését az elsőfokú eljárás felperesének érvelésével váltotta fel, másodszor pedig, mivel a holland jogot értelmezte.

26 Először is a személyzeti szabályzat 72. cikke és a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése megsértésének megállapítása érdekében a Közszolgálati Törvényszék által előadott indokolást illetően a Bizottság előadja, hogy az „eltér" az A. P. Roodhuijzen által a keresetlevelében és az elsőfokú tárgyaláson előadott érveléstől. Utóbbi ugyanis úgy érvelt, hogy „a Bizottságnak el kell fogadnia az élettársi kapcsolatot, amennyiben az érintett bemutat egy tagállam által »elismert« hivatalos okiratot, amely igazolja »élettársi kapcsolatát«".

27 Márpedig a Közszolgálati Törvényszék ezen érvelést arra hivatkozva utasította el, hogy azon kérdés, vajon két személy „élettársi" helyzetben van-e, nem tartozhat kizárólag a tagállam hatóságainak mérlegelésébe. A Közszolgálati Törvényszék így túllépte hatáskörének korlátait, és megsértette a védelemhez való jogot.

28 Továbbá a Közszolgálati Törvényszék a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésére alapított jogalap vizsgálatakor is a sajátjával váltotta fel a felperes által első fokon előadott érvelést.

29 E tekintetben a jelen ügyben első fokon lefolytatott eljárás eltér a felperes által első fokon hivatkozott, a Bíróság C-470/02. P. sz., UER kontra M6 és társai ügyben 2004. szeptember 27-én hozott végzésének (az EBHT-ban nem tették közzé) 42. és 43. pontjában, valamint a C-172/05. P. sz., Mancini kontra Bizottság ügyben 2006. június 13-án hozott végzésének (az EBHT-ban nem tették közzé) 70. pontjában vizsgált eljárástól, amely végzésekben a Bíróság megállapította, hogy különösen a feleknek az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott írásbeli válaszaira tekintettel az Elsőfokú Bíróság nem lépte túl hatáskörének korlátait.

30 Másodszor a Bizottság azt kifogásolja, hogy a Közszolgálati Törvényszék *ultra vires* hozott határozatot, amikor megvizsgálta, hogy az elsőfokú eljárás felperese és H. által kötött „samenlevingsovereenkomst" gyakorlatilag a házassághoz vagy a „geresgistreerde partnerschaphoz" hasonló joghatásokkal jár-e. Az ilyen vizsgálat ugyanis a holland jog értelmezésével járt, amelyre a Közszolgálati Törvényszéknek nincs hatásköre. Továbbá a Közszolgálati Törvényszék által kifejtett értelmezés ellentétes a maguk a holland hatóságok által adott értelmezéssel, akik különbséget tesznek egyrészről a házasság és a „geregistreerd partnerschap", másrészről pedig a „samenlevingsovereenkomst" között, ily módon utóbbi nem tekinthető az első kettőhöz hasonlónak.

31 A Bizottság a válaszában úgy érvel, hogy a Közszolgálati Törvényszék túllépte hatásköreinek korlátját, amikor a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában említett „élettárs" közösségi fogalmát önállóan értelmezte. Márpedig e rendelkezés a nemzeti jogszabályokra utal annak megállapítása érdekében, hogy az egyes tagállamok által hozott politikai döntés alapján két személy „élettársi kapcsolatban" van-e, mivel a párnak be kell mutatnia az érintett tagállam ezt igazoló hivatalos okiratát.

32 A. P. Roodhuijzen vitatja ezen érvelést.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

33 Először is előzetesen ki kell emelni, hogy amikor a Bizottság azt állítja, hogy a Közszolgálati Törvényszék *ultra vires* hozott határozatot, mert az elsőfokú eljárás felperesének érvelését a sajátjával váltotta fel, pontosabban azt kifogásolja, hogy a Közszolgálati Törvényszék nem tartotta tiszteletben a jogvita felek által meghatározott keretét, és így a felek között meg nem vitatott érvelésre támaszkodva megsértette a védelemhez való jogot.

34 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy mivel a megsemmisítés iránti keresetet elbíráló közösségi bíróság nem határozhat *ultra petita*, nem jogosult sem a kereset fő tárgyának újbóli meghatározására (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-90/07. P. és T-99/07. P. sz., Belgium kontra Genette egyesített ügyekben 2008. december 18-án hozott ítéletének [EBHT 2008., II-3859. o.] 72–75. pontját), sem pedig arra, hogy hivatalból hozzon fel jogalapot olyan kivételes esetektől eltekintve, amikor beavatkozását a közérdek követeli meg.

35 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azonban a jogvita felek által meghatározott keretében a közösségi bíróságot, amelynek csak a felek kérelméről kell döntenie, nem köthetik kizárólag a felek által az állításaik alátámasztására felhozott érvek, mivel adott esetben arra kényszerülne, hogy határozatát téves jogi megállapításokra alapítsa (a fent hivatkozott UER kontra M6 és társai ügyben hozott végzés 69. pontja, a fent hivatkozott Mancini kontra Bizottság ügyben hozott végzés 41. pontja és az Elsőfokú Bíróság T-246/99. sz., Tirrenia di Navigazione és társai kontra Bizottság ügyben 2007. június 20-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 102. pontja).

36 Közelebbről a jelen ügyhöz hasonló olyan jogvitában, amelyben a felek között valamely közösségi jogi rendelkezés értelmezése és alkalmazása a vitatott, a közösségi bíróság feladata a jogvita eldöntése tekintetében releváns jogi szabályoknak a felek által előadott tényállásra való alkalmazása (Léger főtanácsnoknak a Bíróság C-252/96. P. sz., Parlament kontra Gutiérrez de Quijano y Lloréns ügyre vonatkozó indítványának [1998. november 19-én hozott ítélet, EBHT 1998., I-7421., I-7422. o.] 31. pontja). Az *iura novit curia* elve szerint a jogszabály értelmének meghatározása nem tartozik olyan elv hatálya alá, miszerint a felek a jogvitáról szabadon rendelkezhetnek, tehát a közösségi bíróság nem köteles a felekkel közölni az általa követni kívánt értelmezést annak érdekében, hogy lehetővé tegye számukra az e kérdésben való állásfoglalást (Cosmas főtanácsnoknak a Bíróság C-174/98. P. és C-189/98. P. sz., Hollandia és van

der Wal kontra Bizottság egyesített ügyekre vonatkozó indítványának [2000. január 11-én hozott ítélet, EBHT 2000., I-1., I-3. o.] 95. és 96. pontja).

37 A jelen ügyben ennélfogva elegendő azt megvizsgálni, hogy a megtámadott ítélet vitatott indokolása, amely az elsőfokú eljárás felperese által hivatkozott érvelés teljes figyelmen kívül hagyása mellett a kérdéses határozat megsemmisítéséhez vezetett, a Közszolgálati Törvényszék érvelésének olyan kifejtését jelenti-e, amely az első fokon hivatkozott jogalapokhoz kapcsolódik, vagy pedig ezen indokolás elkülönülő jogalapokhoz kapcsolódik-e (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-252/96. P. sz., Parlament kontra Gutiérrez de Quijano y Lloréns ügyben 1998. november 19-én hozott ítéletének [EBHT 1998., I-7421. o.] 32–34. pontját).

38 A megtámadott ítélet azon indokolását illetően, amely a személyzeti szabályzat értelmében vett „élettársi kapcsolat" fogalmára, valamint az elsőfokú eljárás felperese és H. által kötött „samenlevingsovereenkomst" rendelkezéseire vonatkozik, meg kell állapítani, hogy az a személyzeti szabályzat 72. cikkének, a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontja i. alpontjának és a közös szabályzat 12. cikkének megsértésére alapított, az elsőfokú eljárás felperese által hivatkozott jogalapok vizsgálatának keretébe tartozik. A Közszolgálati Törvényszék ugyanis a jelen ügyben a fent említett jogalapok vizsgálatakor a személyzeti szabályzat 72. cikkének (1) bekezdésében foglalt „élettársi kapcsolat" fogalmának önálló értelmezésére, valamint e fogalomnak a jelen ügyben való alkalmazására szorítkozott.

39 Ugyanígy, ami az egyenlő bánásmód elvére vonatkozó, a megtámadott ítélet 56. pontjában csak a teljesség kedvéért kifejtett indokolást illeti, az is a fenti pontban hivatkozott jogalapok vizsgálatának keretébe tartozik. Az egyenlő bánásmód elvére való utalás ugyanis a jelen ügyben csak a Közszolgálati Törvényszék azon érvelésének kifejtését jelenti, amely a személyzeti szabályzat 72. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „élettársi kapcsolat" fogalmának értelmezésére vonatkozik.

40 Továbbá ki kell emelni, hogy A. P. Roodhuijzen helyesen hangsúlyozza, hogy a megtámadott ítélet kizárólag a felek által a Közszolgálati Törvényszékhez mérlegelésre benyújtott olyan tényeken alapul, amelyek kontradiktórius vita tárgyát képezték. A Bizottság egyébként nem kérdőjelezi meg az ügy irataiban szereplő ezen tények fennállását.

41 Ezen összefüggésben a Bizottság által hivatkozott azon körülmény, hogy a jelen ügyben vizsgált elsőfokú eljárás eltér a Bíróság által a fent hivatkozott UER kontra M6 és társai ügyben és a Mancini kontra Bizottság ügyben hozott ítéletekben vizsgált eljárásoktól azon oknál fogva, hogy a jelen ügyben a feleket nem kérték fel arra, hogy válaszoljanak a Közszolgálati Törvényszék írásbeli kérdéseire, nem releváns, mivel a megtámadott ítéletben a Közszolgálati Törvényszék kizárólag azon tényekre támaszkodott, amelyeket a felek a Közszolgálati Törvényszékhez mérlegelésre benyújtottak, és egymás között megvitathattak.

42 Ebből következik, hogy a Közszolgálati Törvényszék nem határozott *ultra petita*, és nem hagyta figyelmen kívül a Bizottság védelemhez való jogát sem.

43 Másodszor az *ultra vires* tilalmára vonatkozó szabály megsértésére alapított jogalap alátámasztására a Bizottság lényegében azt kifogásolja, hogy a Közszolgálati Törvényszék önállóan értelmezte az „élettársi kapcsolat” fogalmát, amelynek fényében vizsgálta meg az elsőfokú eljárás felperese és H. által kötött „samenlevingsovereenkomstot”, e célból „értelmezve” a holland jogot. Márpedig a Bizottság szerint kizárólag a holland jogalkotónak van hatásköre arra, hogy az e típusú életközösségi megállapodást minősítse.

44 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Bizottság állításaival ellentétben a Közszolgálati Törvényszék nem lépte túl hatáskörének korlátait, amikor a személyzeti szabályzat 72. cikkének (1) bekezdésében, a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának i. alpontjában és a közös szabályzat 12. cikkében foglalt „élettársi kapcsolat” fogalmát önállóan értelmezte, majd az említett fogalomnak a jelen

ügyben való alkalmazása érdekében figyelembe vette az alkalmazandó nemzeti jogot és a kérdéses „samenlevingsovereenkomst” tartalmát.

45 A Közszolgálati Törvényszék feladata volt ugyanis, hogy a személyzeti szabályzat vitatott rendelkezéseiben foglalt „élettársi kapcsolat” fogalmát értelmezze és alkalmazza, mivel e rendelkezések nem követelnek meg kizárólag az érintett tagállam hatáskörébe tartozó, és ezen állam jogrendjére jellemző bírósági felülvizsgálatnak alávetett határozatot (lásd a nemzeti nyugdíjjogosultság személyzeti szabályzat alapján átutalandó összegének kiszámítását illetően a nemzeti hatáskörre vonatkozó példaként a fent hivatkozott Belgium kontra Genette egyesített ügyekben hozott ítélet 57. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

46 Ezzel összefüggésben azon kérdés eldöntésére kérték fel a Közszolgálati Törvényszéket, hogy az „élettársi kapcsolat” fogalma értelmezhető-e önállóan, vagy e fogalmat épp ellenkezőleg úgy kell-e értelmezni, hogy az a nemzeti jogra utal. Az első esetben az önálló közösségi fogalomnak az érintett intézmény általi alkalmazása a közösségi bíróság felülvizsgálata mellett adott esetben ténybeli elemként a nemzeti jog figyelembevételével járhat. Ebben az esetben figyelembe kell venni a nemzeti jog sajátosságait, függetlenül az utóbbi általi jogi minősítésektől (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-359/07. P.–T-361/07. P. sz., Bizottság kontra Bertolete és társai egyesített ügyekben 2009. február 20-án hozott ítéletének [az EBHT-ban még nem tették közzé] 46. pontját). A második esetben azonban az érintett intézmény feladata, hogy a közösségi bíróság felülvizsgálata mellett alkalmazza a nemzeti jognak a nemzeti bíróságok által értelmezett vonatkozó szabályait (lásd ebben az értelemben a Bíróság 24/71. sz., Meinhardt kontra Bizottság ügyben 1972. május 17-én hozott ítéletének [EBHT 1972., 269. o.] 6., 7. és 12. pontját; az Elsőfokú Bíróság T-43/90. sz., Díaz García kontra Parlament ügyben 1992. december 18-án hozott ítéletének [EBHT 1992., II-2619. o.] 37–41. pontját; a T-85/91. sz., Khouri kontra Bizottság ügyben 1992. december 18-án hozott ítéletének [EBHT 1992., II-2637. o.] 33–41. pontját és a T-172/01. sz., M. kontra Bíróság ügyben 2004. április 21-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-1075. o.] 72–75. és 112. pontját).

47 E körülmények között, még ha feltételezzük is, hogy az „élettárs” fogalmának a megtámadott ítéletben foglalt önálló értelmezése téves, ahogyan ezt a Bizottság állítja, nem kifogásolható, hogy a Közszolgálati Törvényszék túllépte hatásköreinek korlátját, amikor az alkalmazandó nemzeti jog sajátosságaira hivatkozott. Továbbá

egyrészről az ilyen értelmezés szabályszerűségének, másrészről pedig az „élettárs” fogalma jelen ügyben való alkalmazása szabályszerűségének értékelését az „élettársi kapcsolat” fogalmának értelmezése során elkövetett téves jogalkalmazásra alapított jogalap keretében kell megvizsgálni.

48 Ezen indokok összességére tekintettel az *ultra petita* és az *ultra vires* tilalmára vonatkozó szabályok, valamint a védelemhez való jog megsértésére alapított jogalapokat mint megalapozatlanokat el kell utasítani.

Az „élettársi kapcsolat” fogalmának értelmezése során állítólag elkövetett téves jogalkalmazásról

A felek érvei

49 A Bizottság először is előadja, hogy a Közszolgálati Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot az „élettársi kapcsolat” fogalmának értelmezése során, amely fogalom lehetővé teszi, hogy a tisztviselő élettársára kiterjedjen a közös egészségbiztosítási rendszer.

50 E tekintetben azt kifogásolja, hogy a Közszolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 29. pontjában úgy ítélte meg, hogy az élettársi kapcsolatnak a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának bevezető mondatában említett bejegyzése nem minősül előzetes feltételnek. Kifejti, hogy a közösségi jogalkotó azáltal, hogy a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjára utal, és nem adja meg a személyzeti szabályzat 72. cikkében az „élettárs” fogalmának meghatározását, nem az élettársi kapcsolat bejegyzésének formaságára mint olyanra hivatkozott, hanem e formaságnak az élettársi kapcsolat típusára gyakorolt hatására, amelyet figyelembe lehet venni. A személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában említett feltételek ennélfogva nem értelmezhetők e rendelkezés bevezető mondatától függetlenül.

51 A Bizottság szerint ebből az következik, hogy kizárólag a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésében foglalt „élettársi kapcsolat" az, amely a nemzeti jog értelmében a házasságéhoz hasonló joghatások keletkeztetésére hivatott. A Közszolgálati Törvényszék így tévesen alkalmazta a jogot, amikor az „élettársi kapcsolat" közösségi fogalmát úgy értelmezte, hogy az az élettársi kapcsolat olyan más típusait is magában foglalhatja, amelyek a nemzeti jog értelmében nem ilyen joghatások keletkeztetésére hivatottak, de amelyek mégis olyan „következmények[kel] [járhatnak, amelyek a házasság következményeihez] számos kérdésben hasonlóak lehetnek, ha […] az élettársak azokat szerződés útján szabályozzák" (a megtámadott ítélet 46. pontja).

52 A „samenlevingsovereenkomsthoz" hasonló élettársi kapcsolat – függetlenül a szerződés útján szabályozott részleteitől – sosem kezelhető a házassághoz hasonlóan, és nem keletkezteti a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikkének (2) bekezdése szerinti jogosultságot, mivel azt a holland jogalkotó nem azért hozta létre, hogy a házasságéhoz hasonló joghatásokat keletkeztessen. Jogilag ugyanis nem minősül kizárólag olyan személyek számára biztosított élettársi kapcsolatnak, akik „párt" kívánnak alkotni.

53 A Bizottság úgy érvel, hogy a közösségi jogalkotó a személyzeti szabályzat szerinti, korábban a házastársnak fenntartott bizonyos ellátásokat az élettársi kapcsolat egyetlen típusára terjesztette ki, a „bejegyzett tartós élettársi kapcsolatra". Ezt erősíti meg a 723/2004 rendelet (8) preambulumbekezdése is, amelynek értelmében „azoknak az egy tagállam által tartós társkapcsolatként [helyesen: tartós élettársi kapcsolatként] elismert nem házassági viszonyban élő tisztviselőknek, akiknek nincs jogi lehetőségük a házasságra, a házaspárokéval megegyező ellátásokat kell biztosítani". Márpedig a Közszolgálati Törvényszék érvelése azt eredményezi, hogy a bizonyos ellátásokra való jogosultságot keletkeztető élettársi kapcsolat típusa az adott ellátástól függően változik.

54 A Bizottság szerint a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának első mondata értelmében vett bejegyzett és tartós élettársi kapcsolat követelménye az e cikkben előírt egyetlen tényleges alapfeltétel. Először is az i. alpontban szereplő, az érintett tagállam által elismert hivatalos okirat bemutatására vonatkozó követelmény nem írja elő, hogy az élettársi kapcsolatot ezen állam „elismerje", amint tévesen ezt sugallhatja a közös szabályzat 12. cikke. Elegendő, hogy az élettársi kapcsolat bejegyzését igazoló, bemutatott okiratot hivatalosnak ismerjék el. Másodszor az ii. és az iii. alpontban foglalt feltételek, amelyek egyrészről kizárják a házassági jogviszonyban vagy más élettársi kapcsolatban álló feleket,

másrészről pedig a tisztviselővel közeli rokonsági viszonyban álló feleket, a házasság és a „geregistreerd partnerschap” feltételeihez hasonlítanak.

55 „Samenlevingsovereenkomstot” azonban több személy és közeli rokonok is köthetnek. A Bizottság e tekintetben emlékeztet arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága az öröklési jogokat illetően elutasította a „kölcsönös szolidaritáson alapuló, stabil és tartós kapcsolatban” álló két nővér által előadott, az Egyesült Királyság joga által szabályozott törvényes élettársi kapcsolatban álló élettársakkal szembeni hátrányos megkülönböztetés kifogását (lásd az EJEB, 2008. április 29-i Burden kontra Royaume-Uni ítéletet, 66. §), különösen azzal az indokkal, hogy „a házasságot vagy a törvényes élettársi kapcsolatról szóló törvényen alapuló együttélést meghatározó jellemzők egyike, hogy az együttélési formák tiltva vannak olyan személyek számára, akik közeli rokonsági viszonyban állnak” (az ítélet 62. §-a).

56 A jelen ügyben a Közszolgálati Törvényszék, mivel úgy ítélte meg, hogy a közjegyző előtti bejegyzés megfelel a „bejegyzésre” vonatkozó feltétel követelményeinek, elferdítette a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának bevezető mondatában említett „bejegyzés” fogalmát. E fogalom ugyanis azt jelenti, hogy az élettársi kapcsolatot a házassághoz hasonlóan „a törvénynek kell szabályoznia”. A felek döntésétől függően közjegyző előtt „hivatalossá” tehető magánjogi „együttélési/életközösségi szerződés” nem felel meg e feltételnek.

57 A Bizottság hozzáteszi, hogy az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.) (5) preambulumbekezdése és 2. cikke (2) bekezdésének b) pontja megerősíti, hogy a közösségi jogban „bejegyzett élettársi kapcsolat” kizárólag azon élettársi kapcsolat, amely a megkötése szerinti nemzeti jog értelmében a házassággal egyenértékű joghatásokat keletkeztet. A Bíróság C-122/99. P. és C-125/99. P. sz., D. és Svédország kontra Tanács egyesített ügyekben 2001. május 31-én hozott ítéletének [EBHT 2001., I-4319. o.] 33. pontjából is azt következik,

hogy a „bejegyzett élettársi kapcsolat” alatt kizárólag azon élettársi kapcsolat értendő, amelynek joghatásai a házassággal egyenértékűek.

58 Továbbá az ítélkezési gyakorlat megerősíti, hogy az „élettárs” fogalmához hasonló fogalmak, amelyek a személyek családi állapotára vonatkoznak, és így a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartoznak, nem képezhetik önálló értelmezés tárgyát (lásd a fent hivatkozott D. és Svédország kontra Tanács egyesített ügyekben hozott ítélet 34. és 35. pontját, valamint a Bíróság C-267/06. sz. Maruko-ügyben 2008. április 1-jén hozott ítéletének [EBHT 2008., I-1757. o.] 59., 67–69. és 72. pontját).

59 Ezenkívül a Közszolgálati Törvényszék által követett megközelítés eltér a közösségi jogalkotónak az ügyintézés egyszerűsítésére irányuló szándékától. Ahogyan ugyanis a Közszolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 58. pontjában elismeri, e megközelítés azzal jár, hogy a Bizottság az alkalmazandó nemzeti jog értelmében házassághoz nem hasonlítható „szerződéses” élettársi kapcsolatok minden egyes esetében megvizsgálja az adott szerződés rendelkezéseit annak eldöntése érdekében, hogy az és a házasság „hasonló” joghatásokat keletkeztet-e.

60 Másodlagosan, abban az esetben, ha az Elsőfokú Bíróság megerősítené a Közszolgálati Törvényszék értelmezését, miszerint a személyzeti szabályzat 72. cikke nem utal a VII. melléklet 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának bevezető mondatára, a Bizottság azt állítja, hogy a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni az e rendelkezés i–iii. alpontjában foglalt feltételek téves értelmezése miatt.

61 Ebben az esetben ugyanis a személyzeti szabályzat 72. cikke és a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontja kizárólag úgy értelmezhető, ahogyan azt A. P. Roodhuijzen első fokon javasolta. Következésképpen, mivel az élettársi kapcsolatot – még ha az magánjogi is – egyetlen személlyel kötötték, aki semmilyen közeli rokonsági viszonyban nem áll a tisztviselővel, továbbá mivel a két fél egyike sem áll házassági jogviszonyban vagy más élettársi kapcsolatban, és mivel benyújtották a Bizottsághoz az élettársi kapcsolatot igazoló okiratot, ezen élettársi kapcsolatot a Bizottságnak el kell fogadnia annak érdekében, hogy az élettársra kiterjedjen a közös egészségbiztosítási rendszer. Ennélfogva nem lehet megkövetelni – amint a megtámadott ítélet teszi – annak bizonyítását, hogy az élettársi kapcsolat a házassággal való

bizonyos hasonlóságokat, valamint „bizonyos fokú tartósságot” mutasson. Az i. alpontban foglalt feltétel ugyanis nem értelmezhető ebben az értelemben.

62 A. P. Roodhuijzen előadja, hogy e második jogalap elfogadhatatlan, mivel a Bizottság nem azon érvelést kérdőjelezi meg, amely alapján a Közszolgálati Törvényszék elutasította az érveit, hanem egyszerűen az első fokon benyújtott keresetlevél újbóli vizsgálatát kívánja elérni.

63 Továbbá e jogalap nem megalapozott. A Közszolgálati Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának i. alpontjában említett „élettárs” fogalmát önállóan értelmezte abban az értelemben, hogy az ilyen élettársi kapcsolatnak a házassággal való bizonyos hasonlóságokat kell felmutatnia (lásd a megtámadott ítélet 52. pontját).

64 A jelen ügyben a Közszolgálati Törvényszék ugyanis megvizsgálta, hogy a kérdéses életközösségi megállapodás a személyzeti szabályzat értelmében vett „élettársi kapcsolat”-e. E tekintetben azon kérdés, hogy a holland jog a „samenlevingsoveenkomstot” a házassághoz, illetve a „geregistreerd partnerschaphoz” hasonlóan kezeli-e, nem bír jelentőséggel.

65 E körülmények között a Közszolgálati Törvényszék azon megállapítását, miszerint kizárólag a „párok” tekinthetők a közös egészségbiztosítási rendszer tekintetében figyelembe vehető élettársaknak, amiről A. P. Roodhuijzen és élettársa esetében is szó volt, nem kérdőjelezhette meg azon tény, hogy a „samenlevingsoveenkomstot” *in abstracto* két vagy több személy, illetve rokonsági viszonyban álló személyek is megköthetik. Az olyan más értelmezés, amely nem veszi figyelembe a felek konkrét élettársi kapcsolatát, a tisztviselők közötti hátrányos megkülönböztetést eredményezne az élettársi kapcsolatuk absztrakt formája miatt.

66 Másodlagosan A. P. Roodhuijzen úgy érvel, hogy a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának bevezető mondatában említett „tisztviselő, aki tartós élettársként van bejegyezve" fordulat nem utal a „geregistreerd partnerschapra". A Bíróság 59/85. sz. Reed-ügyben 1986. április 17-én hozott ítéletének (EBHT 1986., 1283. o.) 12. és 13. pontjából ugyanis az következik, hogy „a társadalom fejlődésén alapuló jogi fogalmak értelmezését a Közösség egészében, nem pedig egyetlen tagállamban fennálló helyzet vizsgálatával kell elvégezni" (lásd továbbá Mischo főtanácsnoknak a fent hivatkozott D. és Svédország kontra Tanács egyesített ügyekre vonatkozó indítványának [EBHT 2001., I-4322. o.] 43. pontját).

67 Továbbá, ha a közösségi jogalkotó kizárólag a törvény által szabályozott, a házasságéhoz hasonló joghatásokkal járó „bejegyzett" élettársi kapcsolatokat kívánta volna érinteni, az élettársak „törvényes jogállására" hivatkozott volna.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

68 A második jogalap keretében a Bizottság vitatja az „élettársi kapcsolat" személyzeti szabályzat szerinti fogalmának a megtámadott ítéletben foglalt értelmezését. Következésképpen A. P. Roodhuijzen állításaival ellentétben az ilyen jogalap nem az első fokon benyújtott keresetlevél újbóli vizsgálatának elérését célozza, ennélfogva nem lehet elfogadhatatlannak nyilvánítani.

69 Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy – amint a Bizottság állítja – a Közszolgálati Törvényszék tévesen alkalmazta-e a jogot, amikor a személyzeti szabályzat 72. cikke (1) bekezdésének második albekezdésében említett „élettársi kapcsolat" fogalmát önállóan értelmezte.

70 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az olyan közösségi jogi rendelkezés kifejezéseit, amely értelmének és hatályának meghatározása érdekében nem utal kifejezetten a tagállamok jogára, rendszerint önállóan kell értelmezni, és ezt az értelmezést

a rendelkezés összefüggéseinek és az érintett szabályozás által követett célnak a figyelembevételével kell elvégezni (a Bíróság 327/82. sz. Ekro-ügyben 1984. január 18-án hozott ítéletének [EBHT 1984., 107. o.] 11. pontja). Ugyanakkor kifejezett utalás hiányában a közösségi jog alkalmazása adott esetben magában foglalhatja a tagállamok jogára való utalást, ha a közösségi bíróság a közösségi jogban vagy a közösségi jog általános elveiben nem talál olyan elemeket, amelyek lehetővé tennék számára, hogy a közösségi jog tartalmát és hatályát önálló értelmezéssel határozza meg (a fent hivatkozott Díaz García kontra Parlament ügyben hozott ítélet 36. pontja és a fent hivatkozott Khouri kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 32. pontja).

71 A jelen ügyben meg kell vizsgálni, hogy a közösségi jog és különösen a személyzeti szabályzat elegendő információk ad-e a közösségi bíróság számára ahhoz, hogy önálló értelmezéssel határozza meg a személyzeti szabályzat 72. cikke (1) bekezdésének második albekezdésében említett „élettársi kapcsolat” fogalmának tartalmát, vagy épp ellenkezőleg, a személyzeti szabályzat releváns rendelkezései e tekintetben hallgatólagosan a nemzeti jogra utalnak-e.

72 E célból meg kell vizsgálni a személyzeti szabályzat releváns rendelkezéseit. E vizsgálat először is a Bizottság azon fő érvének elutasításához vezet, miszerint a Közszolgálati Törvényszék figyelmen kívül hagyta a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának első mondatában állítólag előírt „bejegyzett élettársi kapcsolat” követelményét (lásd különösen a fenti 50–52., 54. és 56. pontot). A Közszolgálati Törvényszék ugyanis a személyzeti szabályzat 72. cikke (1) bekezdése második albekezdésének megfogalmazására támaszkodva helyesen vélte úgy, hogy a „tisztviselő élettársa” fogalmának meghatározásához a személyzeti szabályzat 72. cikke kizárólag a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt első három feltételre utal.

73 Továbbá a fent említett két cikknek különálló tárgya van. Míg a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikkének (2) bekezdése a háztartási támogatásra való jogosultság feltételeit határozza meg, a személyzeti szabályzat 72. cikke a háztartási támogatásra való jogosultság feltételeit részben lefedő, kevésbé szigorú bizonyos feltételek mellett előírja a közös egészségbiztosítási rendszernek a tisztviselő élettársára való kiterjedését. A személyzeti szabályzat fent említett rendelkezéseiből így kitűnik, hogy az az „élettársi

kapcsolat" egységes fogalmára hivatkozik, miközben az ilyen élettársi kapcsolatban álló tisztviselő háztartási támogatásra való jogosultságát további feltételtől teszi függővé.

74 Ezzel összefüggésben a személyzeti szabályzat 72. cikkében a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának első mondatára való utalás hiányát az magyarázza, hogy e mondat nem tartalmaz semmilyen, az „élettársi kapcsolat" fogalmára vonatkozó pontos információt.

75 Tekintettel ugyanis a házasságtól eltérő más különböző együttélési formákat jogilag elismerő törvényi szabályozások végrehajtását illetően a nemzeti jogszabályok között tapasztalható nagy eltérésekre, a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának első mondatában említett „tisztviselő, aki tartós élettársként van bejegyezve" fordulat mint olyan nem értelmezhető úgy, hogy az a „bejegyzett élettársi kapcsolat" valamennyi tagállamban egyértelműen meghatározott szabályozására hivatkozik, amely a jelen ügyben a holland jogban a „geregistreerd partnerschapnak" felelne meg. E szempontból és a különböző nemzeti jogrendszerek fejlődésének e szakaszában a „bejegyzett élettársi kapcsolat" fogalma így különbözik a „házasságétól", amelynek körvonalai valamennyi tagállamban egyértelműen meg vannak határozva, ami lehetővé tette a közösségi bíróság számára, hogy a házasság személyzeti szabályzatban említett fogalmát úgy határozza meg, hogy kizárólag a kifejezés hagyományos értelmében vett törvényes házasságon alapuló viszonyra utal (az Elsőfokú Bíróság T-264/97. sz., D. kontra Tanács ügyben 1999. január 28-án hozott ítéletének [EBHT-KSZ 1999., I-A-1. és II-1. o.] 26. pontja).

76 Ebből következik, hogy a személyzeti szabályzatban említett „bejegyzett élettársi kapcsolat" fogalma kizárólag a személyzeti szabályzat releváns rendelkezéseinek összességére tekintettel, különösen a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt feltételekből eredő információk fényében határozható meg. A „bejegyzett élettársi kapcsolat" általánosan elfogadott fogalmának hiányában ugyanis e cikk első mondatában kizárólag az ilyen élettársi kapcsolatra való utalás nem ad elegendő információt e fogalom meghatározására vonatkozóan.

77 A Bizottság állításaival ellentétben (lásd a fenti 56. pontot) ezen utalás ennélfogva nem értelmezhető úgy, hogy az konkrét „bejegyzési" feltételt ír elő, vagy megköveteli, hogy az élettársi kapcsolatot a házassághoz hasonlóan „a törvény szabályozza". A fent említett első mondatban foglalt „bejegyezve" kifejezés kizárólag bizonyos olyan formai elemekre utal, amelyeket a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt első feltétel fejt ki.

78 Ezzel összefüggésben nem kifogásolható, hogy a Közszolgálati Törvényszék nem tekintette úgy, hogy a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdése c) pontjának első mondata a jelen ügyben magában foglalja a „geregistreerd partnerschap" követelményét.

79 Másodszor meg kell vizsgálni, hogy noha a „házasság" fogalmát főszabály szerint közösségi fogalomként értelmezték (lásd a fent hivatkozott Reed-ügyben hozott ítélet 15. pontját, valamint a fent hivatkozott D. és Svédország kontra Tanács egyesített ügyekben hozott ítélet 26. pontját), a személyzeti szabályzat valamennyi releváns rendelkezése lehetővé teszi-e másfelől az „élettársi kapcsolat" közösségi fogalmának meghatározását is, vagy hogy elegendő információ hiányában a személyzeti szabályzat hallgatólagosan a nemzeti jogokra utal-e.

80 E tekintetben előzetesen hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság által javasolt megközelítéssel ellentétben, mikor is az a fent hivatkozott D. és Svédország kontra Tanács egyesített ügyekben hozott ítéletre támaszkodik (lásd a fenti 57. pontot), a közösségi bíróságnak a jelen jogvita keretében nem feladata annak megvizsgálása, hogy valamely „bejegyzett élettársi kapcsolat" a házassághoz hasonlóan kezelhető-e, és feljogosít-e a személyzeti szabályzat által házaspároknak biztosított ellátásokra, mivel az érintettek és harmadik személyek tekintetében a házasságéhoz hasonló joghatásokat keletkeztet. A jelen ügyben a közösségi bíróság kizárólag a személyzeti szabályzatban kifejezetten rögzített „élettársi kapcsolat" fogalmának értelmezésétől teljes mértékben elkülönülő kérdés eldöntésére hivatott.

81 Ahogyan a Közszolgálati Törvényszék kiemelte, a 723/2004 rendelet (8) preambulumbekezdéséből kifejezetten kitűnik, hogy a közösségi jogalkotó bizonyos feltételek mellett ki kívánta terjeszteni a házaspároknak nyújtott ellátásokat az „egy tagállam által

tartós társkapcsolatként [helyesen: tartós élettársi kapcsolatként] elismert nem házassági viszonyban élő tisztviselők[re]". Márpedig az „élettársak" fogalma, akik számára a fent említett célnak megfelelően a személyzeti szabályzat bizonyos jogokat biztosít, különösen e preambulumbekezdés fényében levezethető a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt feltételekből.

82 A fent említett feltételekből ugyanis az következik, hogy a személyzeti szabályzat értelmében vett élettársi kapcsolat fennállása egyrészről egy két személy közötti köteléket, másrészről pedig formai elemeket foglal magában.

83 E tekintetben a Közszolgálati Törvényszék először is helyesen állapította meg a megtámadott ítélet 38. pontjában, hogy a két személy közötti köteléknek a követelménye – ellentétben a jelen ügyben a holland jog által a „samenlevingsovereenkomstra" vonatkozó szabályozás révén szintén elismert más együttélési típusokkal szemben (lásd a fenti 6. pontot) – különösen a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt első feltételben használt „pár" kifejezésből ered. Ezen értelmezést a fent említett cikkben foglalt második és harmadik feltétel is megerősíti, amelyek egyrészről kizárják azon helyzeteket, amikor az egyik vagy a másik fél házassági jogviszonyban vagy más élettársi kapcsolatban áll, másrészről pedig azokat, amikor a felek közeli rokonsági viszonyban állnak.

84 A két személy közötti kötelék e követelménye azzal a következménnyel jár, hogy a házastárshoz hasonlóan a tisztviselő „élettársa" – a személyzeti szabályzat 72. cikkében használt kifejezés szerint –, illetve „tartós élettársa" – a 723/2004 rendelet fent említett (8) preambulumbekezdésében alkalmazott kifejezést átvéve – egyértelműen különbözik a személyzeti szabályzat VII. mellékletének 2. cikke értelmében vett eltartott személyektől, azaz az érintett tisztviselő gyermekeitől és más eltartottjaitól, akiknek jogait a személyzeti szabályzat más rendelkezései, különösen a személyzeti szabályzat 72. cikke (1) bekezdésének első albekezdése biztosítja. E követelmény általánosabban az „élettársi kapcsolat" személyzeti szabályzat szerinti fogalmából minden olyan helyzetet kizár, amely – noha nem áll fenn a két személy közötti kötelék – adott esetben az alkalmazandó nemzeti jog által elismert együttélés, úgymint a „samenlevingsovereenkomst" alá tartozhat. E kérdésben a személyzeti szabályzatban foglalt „élettársi kapcsolat" fogalma így a Bizottság által hivatkozott fent említett

Burden kontra Royaume-Uni ítéletben az Emberi Jogok Európai Bírósága által kifejtett fogalommeghatározást követi (lásd a fenti 55. pontot).

85 Ami ezt követően a formai követelményeket illeti, azok a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt első feltételből is erednek, amely kimondja, hogy „a pár egy tagállam vagy egy tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága által elismert jogi okmányokat mutat be, amelyek igazolják élettársi státuszukat [helyesen: hivatalos okiratot mutat be, amely igazolja élettársi jogállásukat]". E rendelkezésnek magából a megfogalmazásából következik, hogy egyrészről be kell nyújtani az érintettek élettársi jogállását igazoló hivatalos okiratot, másrészről pedig az érintett tagállamnak el kell ismernie ezen okirat hivatalos jellegét. A jelen ügyben a holland jog értelmében a „samenlevingsovereenkomst" alá tartozható jogi helyzetek sokféleségére tekintettel (lásd a fenti 6. pontot) a Közszolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 33., 39. és 54. pontjában helyesen ítélte meg úgy, hogy a közjegyző előtt készített ilyen jogi okirat bemutatása megfelel a családi állapotra vonatkozó hivatalos okirat követelményének, ugyanis ezen okirat hiteles, mivel közjegyzői okiratban kötötték. Ami e jogi okirat hivatalos jellegének valamely tagállam általi elismerését illeti, a Közszolgálati Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy vélte, hogy ezen elismerés a jelen ügyben a Hollandia luxemburgi nagykövetsége által kiadott igazolásból ered, amely tanúsítja, hogy az érintettek élettársi jogállását Hollandia elismeri.

86 E megfontolások összességéből következik, hogy a személyzeti szabályzat releváns rendelkezései lehetővé teszik az „élettársi kapcsolat" fogalmának olyan meghatározását, miszerint az bizonyos hasonlóságokat mutat a házassággal, ahogyan a Közszolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 36. pontjában megállapította. E rendelkezések azonban nem követelik meg, hogy az „élettársi kapcsolat" a házassághoz hasonlítható legyen. E tekintetben a Közszolgálati Törvényszék helyesen ítélte meg úgy, hogy az ilyen követelmény a személyzeti szabályzatban nem foglalt további feltételt írna elő (a megtámadott ítélet 52. pontja).

87 A Bizottság állításaival ellentétben (lásd a fenti 58. pontot) az „élettársi kapcsolat" fogalmának önálló értelmezése nem érinti a tagállamoknak a személyek családi állapota és az ebből eredő ellátások területén fennálló kizárólagos hatáskörét. Amennyiben ugyanis az adott meghatározás a személyzeti szabályzat szerinti fogalomhoz kapcsolódik, alkalmazási körét kizárólag a személyzeti szabályzat kerete határozza meg. A meghatározás kizárólag a személyzeti szabályzat által az Európai Közösségek tisztviselői vagy alkalmazottai számára biztosított bizonyos szociális ellátások nyújtását

szabályozza, és semmilyen joghatást nem keletkeztet a tagállamokban, amelyek az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően szabadon határozzák meg a házasságtól eltérő más együttélési formákat jogilag elismerő törvényi szabályozások végrehajtását (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Reed-ügyben hozott ítélet 13–15. pontját, valamint a fent hivatkozott Maruko-ügyben hozott ítélet 59. és 73. pontját).

88 Ezzel összefüggésben el kell utasítani a Bizottságnak a 2004/38 irányelv bizonyos rendelkezéseire alapított érvét is (lásd a fenti 60. pontot). Az „élettársi kapcsolat" személyzeti szabályzat szerinti fogalmától eltérően e rendelkezések valamennyi tagállamban joghatásokat keletkeztetnek, ennélfogva a családi állapotot és az abból eredő jogokat illetően nem kívánják korlátozni a tagállamok hatáskörét.

89 Továbbá a Bizottság állításaival ellentétben az „élettársi kapcsolat" személyzeti szabályzat szerinti fogalma nem értelmezhető olyan értelemben, hogy az kizárólag azon élettársi kapcsolatokra vonatkozik, amelyek a nemzeti jog értelmében kizárólag arra hivatottak, hogy a házasságéhoz hasonló joghatásokat keletkeztessenek (lásd a fenti 51. és 52. pontot). E tekintetben a Bizottság álláspontját egyáltalán nem támasztják alá a személyzeti szabályzat rendelkezései, sem pedig az általa követett célok, és a közösségi jogalkotó által követett célok által nem igazolt további feltétel előírását célozza.

90 A fenti elemzésből ugyanis kitűnik (lásd a fenti 82–86. pontot), hogy a személyzeti szabályzat releváns rendelkezései szerint az „élettársi kapcsolat" fennállása kizárólag a két személy közötti köteléket és bizonyos formai elemeket követel meg. Következésképpen elegendő az, hogy e feltételek az adott ügyben teljesüljenek, függetlenül azon kérdéstől, hogy azokat az alkalmazandó nemzeti jog kötelezően előírja-e, vagy az érintettek döntésére bízza. E tekintetben azon körülmény, hogy a feleknek az életközösségi megállapodásuk tartalmának és formájának meghatározására vonatkozó szabad akaratától függően az alkalmazandó nemzeti jog lehetővé teszi különböző jogi helyzetek ugyanazon fogalom alá való besorolását, egyáltalán nem bír

jelentőséggel, amennyiben a szerződésen alapuló élettársi kapcsolat teljesíti a személyzeti szabályzat által megkövetelt feltételeket.

91 Ezenkívül, amint A. P. Roodhuijzen előadja (lásd a fenti 65. pontot), a Bizottság által javasolt további feltétel bevezetése hátrányos megkülönböztetést eredményezne bizonyos tisztviselőkkel szemben az élettársi kapcsolatuk absztrakt formája miatt akkor, amikor az alkalmazandó nemzeti jog ezen élettársi kapcsolatot elismeri, és a személyzeti szabályzat szerint megkövetelt feltételek teljesülnek. Az ilyen megoldás figyelmen kívül hagyná nem csupán a személyzeti szabályzat releváns rendelkezéseit, hanem ezenkívül az alkalmazandó nemzeti jog elferdítésén is alapulna. E tekintetben ki kell emelni, hogy a holland jog elismeri, hogy a „samenlevingsovereenkomst" bizonyos, a házasságéhoz hasonló joghatásokat keletkeztethet.

92 Harmadszor meg kell vizsgálni a Bizottságnak a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt első feltétel értelmezésére vonatkozó másodlagos érvelését (lásd a fenti 60. és 61. pontot), miszerint – mivel a kérdéses élettársi kapcsolatot olyan személlyel kötötték, aki a tisztviselővel nem áll közeli rokonsági viszonyban, továbbá mivel egyik fél sem áll házassági jogviszonyban vagy más élettársi kapcsolatban, és a formaságra vonatkozó feltételek teljesülnek – nem az érintett közösségi intézmény feladata megvizsgálni, hogy ezen élettársi kapcsolat felmutat-e a házassággal való bizonyos hasonlóságokat, valamint bizonyos fokú tartósságot.

93 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az „élettársi kapcsolat" személyzeti szabályzat szerinti fogalma bizonyos hasonlóságokat mutat a házasság fogalmával. Ugyanakkor a formai követelmények mellett a személyzeti szabályzat releváns rendelkezéseiből eredő egyetlen alapfeltétel a két személy közötti kötelék fennállásával kapcsolatos, amint fentebb már megállapításra került (lásd a fenti 82–86. pontot).

94 Amennyiben az élettársi kapcsolatoknak a tagállamokban elismert bizonyos típusai, úgymint Hollandiában a „samenlevingsovereenkomst", adott esetben olyan jogi helyzeteket is lefedhetnek, amelyek nem felelnek meg az „élettársi kapcsolat" személyzeti szabályzat szerinti fogalmát meghatározó fent említett kritériumoknak, amint fentebb már megállapításra került (lásd a fenti 83–85. és 90. pontot), ilyen

esetben az érintett közösségi intézmény feladata a közösségi bíróság felülvizsgálata mellett megvizsgálni, hogy a személyzeti szabályzatban említett feltételek teljesülnek-e.

95 A Közszolgálati Törvényszék ennélfogva a megtámadott ítélet 35. és 52. pontjában helyesen ítélte meg úgy, hogy a személyzeti szabályzat értelmében vett „élettársi kapcsolat" elismerése nem függhet kizárólag az érintett tagállam mérlegelésétől, a jelen ügyben a Hollandia luxemburgi nagykövetsége által kiadott igazolásban foglalt állítástól.

96 Azonban, noha a személyzeti szabályzat az „élettársi kapcsolat" fennállásának elismeréséhez megkívánja a bizonyos fokú tartósság által jellemzett életközösség bizonyítását, nem követeli meg, hogy az élettársakat konkrét kölcsönös jogok és kötelezettségek fűzzék egymáshoz. A személyzeti szabályzat által megkövetelt, házassággal való hasonlóság éppen az ilyen életközösségből, valamint a formai elemek követelményéből ered (lásd a fenti 82–86. pontot). Ennélfogva, amennyiben az érintett tisztviselő bizonyítja, hogy az általa kötött élettársi kapcsolat teljesíti e két feltételt, az érintett intézménynek nem feladata megvizsgálni másfelől – a Közszolgálati Törvényszék által a megtámadott ítélet 39. pontjának végén megállapítottal ellentétben –, hogy az élettársak által a megállapodásukban megfogalmazott kölcsönös jogok és kötelezettségek strukturáltan és részletesen szabályozzák-e az életközösségüket. Mivel a személyzeti szabályzat ebben az értelemben semmilyen információt nem tartalmaz, az ilyen vizsgálat elvégzése azzal járna, hogy az „élettársi kapcsolat" elismerését a személyzeti szabályzatban nem foglalt feltételektől tenné függővé.

97 A jelen ügyben a Közszolgálati Törvényszék az A. P. Roodhuijzen által az igazgatásnak benyújtott okiratok alapján helyesen vizsgálta meg, hogy A. P. Roodhuijzen és H. bizonyos fokú tartósság által jellemzett életközösségben él-e (a megtámadott ítélet 42. pontja). E pontot egyébként a Bizottság egyáltalán nem vitatta.

98 Meg kell azonban állapítani, hogy a Közszolgálati Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor mind az elsőfokú eljárás felperese és H. által kötött „samenlevingsovereenkomst", mind pedig a holland jog rendelkezéseinek vizsgálata alapján pontosan megvizsgálta, hogy A. P. Roodhuijzennek és élettársának az életközösségre vonatkozóan milyen kölcsönös jogai és kötelezettségei vannak. A megtámadott ítélet 43–46. pontjában követett megközelítéssel ellentétben ugyanis a személyzeti szabályzat nem írja elő annak megvizsgálását, hogy az érintett tisztviselő által kötött élettársi kapcsolatból eredő következmények „számos kérdésben hasonlóak[-e]" a házasságból vagy akár a „geregistreerd partnerschapból" eredőkhöz.

99 Ebből következik, hogy a megtámadott ítélet meghozatala során téves jogalkalmazás történt, mivel a Közszolgálati Törvényszék a személyzeti szabályzat 72. cikkében és a személyzeti szabályzat VII. melléklete 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt releváns rendelkezéseket megsértve elvégezte a 43–46. pontban említett vizsgálatot.

100 Mivel azonban a fenti 98. és 99. pontban említett, a személyzeti szabályzatban nem foglalt további feltételek vizsgálatán túl a Közszolgálati Törvényszék másfelől helyesen állapította meg, hogy a személyzeti szabályzatban foglalt, egyrészről az életközösség fennállására, másfelől pedig a formai elemekre vonatkozó valamennyi feltétel teljesül, a fent említett téves jogalkalmazás nem teszi érvénytelenné a megtámadott ítéletet (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-282/05. P. sz., Holcim [Németország] kontra Bizottság ügyben 2007. április 19-én hozott ítéletének [EBHT 2007., I-2941. o.] 33. pontját és a C-113/07. P. sz., Selex Sistemi Integrati kontra Bizottság és Eurocontrol ügyben 2009. március 26-án hozott ítéletének [EBHT 2009., I-2207. o.] 81. pontját).

101 Az „élettársi kapcsolat" fogalmának értelmezése során elkövetett téves jogalkalmazásra alapított jogalapot ennélfogva el kell utasítani.

102 E körülmények között nem kell megvizsgálni a megtámadott ítéletben a teljesség kedvéért kifejtett hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének téves értelmezésére alapított másodlagos jogalapot (lásd a fenti 24. pontot). E jogalap ugyanis hatástalan, mivel megállapítható, hogy a megtámadott ítélet rendelkező része az „élettársi kapcsolat" fogalmának értelmezése során elkövetett téves jogalkalmazáson alapul.

103 Ebből következik, hogy a fellebbezést mint megalapozatlant el kell utasítani.

A költségekről

104 Az eljárási szabályzat 148. cikkének első bekezdése szerint, ha a fellebbezés megalapozatlan, az Elsőfokú Bíróság határoz a költségekről.

105 Ugyanezen szabályzat 87. cikke 2. §-ának első bekezdése értelmében – amely e szabályzat 144. cikke alapján a fellebbezési eljárásban is alkalmazandó – az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Bizottság pervesztes lett, A. P. Roodhuijzen kérelmének megfelelően viseli saját költségeit, valamint az A. P. Roodhuijzen részéről a jelen eljárás keretében felmerült költségeket.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (fellebbezési tanács)

a következőképpen határozott:

1) Az Elsőfokú Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) Az Európai Közösségek Bizottsága viseli saját költségeit, valamint az Anton Pieter Roodhuijzen részéről a jelen eljárás keretében felmerült költségeket.

Jaeger Tiili Azizi

Meij Vilaras

Kihirdetve Luxembourgban, a 2009. október 5-i nyilvános ülésen.

Aláírások